

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra 60 fillér.
3 óra . . . 1.80 fill.
Vidéken:
1 óra 1 kor. 20 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levelezés
és egyéb küldemény
czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerelmi dráma. — Együtt a hullámsírba.

A véresszáju főpap.

Mély reverenciával hajtunk fejet dr. Samassa József egri érsek ő eminenciája előtt. A főmagasságu főpapot a hívők és hitetlenek hódoló tisztelete egyaránt környezi ez országban. Jóságát áldják nemcsak egyházmegyéje szegényei, kik között jó maga úgy él, mint a legszegényebb, az evangéliumi szegénység hiteltől áthatottan. Magyaros érzése nemcsak ékesen nyiló beszédeiben s írásaiban domborodik ki, hanem külső ruházatában is: magyaros szabásu csizmában és zsinóros reverendában jár mindig ő eminenciája. Tiszteletlenségnek ne vegye, hogy a főpapok sablonos epitetonja: az „aranyzáju“ helyett, a „véresszáju“ jelzővel ékíti e czikk fölírása a főmagasságu egyházfejedelmet. De mert a formánál mindig fontosabb a lényeg, engedje meg a nagy tudásu érsek is, hogy az ő legutóbbi pásztorlevelében a megírás szép stílusu remekén belül is meglássuk, hogy amit mond, az megfosztván a keresztényi szellem sallangjától: alapjában véve megegyezik azokkal a beszédekkel, amiket rendszerint a véresszáju demagógok okvetetlenkedő feljajdulásának szokott nevezni az illetékes fórumok összesége.

Dr. Samassa József egri érsek aranymisés pásztorlevelében a militarizmus átkát festi meg a legsötétebb színekkel. A népek roskadoznak a válukra rakott terhek alatt. A fegyveres béke már az elviselhetetlenségig nyomasztó. A fegyveres erő nem biztosíthatja egymagában az államélet rendjét: a hatalom szolgátságba hajthatja, de őszinte engedelmességre nem haj-

líthatja a népeket. A törvények tekintélye is csak a büntetésektől való félelmet keltheti, de ez egymaga a büntetteket el nem fojthatja. A forrongó népszervedélyek folyton magasabbra csapkodó lángját törvényekkel nem lehet kioltani.

Ez a kiáltó szózat pedig nem valamelyik szociálista gyűlés vörös tribünjén dördült el: az egri érsek beszél így szóról szóra jubiláris pásztorlevelében. Üdvözöljük tehát ő eminenciáját amaz elvek vallóinak táborában, melyeket meddő igyekvéssel hánytorgatnak fel az elnyomottak milliói. Valóban, az egri érsek meglátta a bajok lényegét, melyeket a struccpolitika követői csak nem akarnak meglátni. Nem volna egyházának hüpapja azonban, ha nem a keresztényi szellem eltűnésében, nem a vallástalanság elburjánzásában látná e bajok forrását; és ha nem az egyházhoz, nem a Krisztus egytanához való visszatérésben látná egyetlen gyógyírját.

Örök kár, hogy az eseménytelen nyári szezonnak épp olyan napján került nyilvánosságra ez a pásztorlevél, mikor a krónika árja véletlenül nagyobb szenzációkat vetett felszínre s így a böles főpásztori feljajdulás csak meghuzva és dicsőítő kommentár nélkül került bele a napilapokba. Pedig hogy kínálkozott a párhuzam megvonása! A pápánál is pápább II. Vilmos német császár épp a minap állította a kereszt jegye alá népének egészét felekezeti különbség nélkül. És a német felség második kiadásaként ime egy magyar főpap is a keresztől várja a megváltást, az új megváltást az oktalan törvények és a még oktala-

nabb militarizmus polipkarjai közül.

Ám a remédiumok elégtelenségének felsorolásából egyet kifelejtett a bölcstudásu, ékesszavu főpap. Kifelejtette, hogy a törvényeknél is kevesebbet segít a bajokon az írott malaszt. A pásztorlevél — ó, tiszteletlenségnek ne vegye! — egyszerű stílusgyakorlat csak. Dolgozik is rajta a főpap titkárostul hetekig, hónapokig. Minden szavát a széphangzás szempontjából meglátolja. Mondatait esiszolgatja. Képeit, hasonlatait kiszinezi. S a mikor így készen a nagy mű: pihen az alkotó s várja a babérjait. Aranymisés pásztorlevelét valóban szépen írta meg az egri érsek. Stílusában gyönyörködhetik, a ki olvassa s mint stílusgyakorlatért kitűnő osztályzatot érdemel érte.

De engedtessek meg nekünk, hogy panaszos írásában más czélzatot ne találjunk, mint azt, hogy a szépstílusnak remekét akarta megalkotni vele. Mert hiszen az igazán, a komolyan hathatós panaszszó fölemelésére van a főmagasságu főpaprak hathatós terrénuma is. Tagja ő a magyar országgyűlés főrendiházának.

Ott, az állam sorsát intéző urak fényes gyülekezetében, ott kellene harsognia a fegyveres béke átka ellen, ott kellene tolmácsolnia a törvények és a militarizmus terhe alatt roskadozó elnyomottak millióinak feljajdulását.

Ámde ő eminenciáját nem hallottuk még e fényes gyülekezetben az elnyomatás miatt panaszkodni. E hálás témára szüksége van neki a pásztorleveleire, a miket olvasván, egyházmegyéje papsága, a melyhez in-

tézve van, áhitatos elragadtatással kiáltson fel:

— Valában, aranyzáju a mi főpapunk!

Tőlünk se vegye hát tiszteletlenségnek a főmagasságu egyházfejedelem, ha e jámbor írásában szépen kiczirkalmazott mondatoknál egyebet nem láttunk és legfőlebb mi is mély reverenciával adózunk stílusá készségének, melylyel megadatott neki, hogy gyönyörű, ragyogó szóvirágokkal fejezze ki ugyanazt, a mit rendszerint a véresszáju demagógok okvetetlenkedő feljajdulásának szokott nevezni az illetékes fórumok összesége.

Cseregő Hugó.

Öngyilkos katona.

Kolozsvár, július 20.

Vigan voltak tegnap az 51-es gyalogezred vitézei. Kora reggel trombitaszó, dobpergés mellett vonultak végig a városban, megtartani a napigyakorlatot, hogy néhány órai fáradságos laufsrittolás után élvezhessék az aranyzabadságot, ami tegnap — kivételesen — egész délutánra szólott. Köztük volt Dick Zsigmond százslónai fiu is. A szerencsétlen, sáppadt legény nem bírta a tüdőt emésztő futólépést, de minden tiltakozása ellenére bent kellett maradnia a sorban. Végre kidült bajtársai közül . . .

Mikor a gyakorlat végére értek, Dick fájdalomkról panaszkodott társainak, akik bizony mind szontyolodva botorkáltak föl a kétemeletes kaszárnya lépcsőin. Amint szobájába ért, a meggyötört vitéz leült ágya szélére és levelet írt, miközben keserűen mondogatta:

— Nem birom én így ki a „gyöngyöletet!“

Takarodó után, mikor eloltották a lámpákat, Dick Zsigmond nyugtalanul hanykolódott ágyában.

Tizenegy órakor erős dörrenésre riadtak föl a katonák. Világot gyújtottak s rémülve látták az ágyában fetrengeni a szerencsétlen legényt, aki manlicherével mellbe lőtte magát. A szerencsétlen katona egyet-kettőt vonaglott rémesen hörgött s mire a kaszárnya föllármázott népe

orvossal tért vissza — a legény már meghalt. Az asztalon egy levelet találtak, melyet Szász-Lónára, jómodu szüleihez írt.

— Mire megkapják e sorokat — így szól a levél — én már kiszolgáltam a három eszterdőt! . . .

Az öngyilkos szülői tegnap délre már megérkeztek. A kaszárnya edzett lakói sem nézték könnytelenül, mikor az a szegény öreg asszony szivettépő zokogással borult a fia holttestére . . .

Dick egyébként szomorú, szótlan legény volt s többször rajtlették a siráson is. Azt beszéltek róla, hogy szerelmes. Mostanában Dick többféle kihágást is követett el, melyekért ma délelőtt kellett volna büntetését megkezdenie. Századparancsnoka meghagyta neki tegnap, hogy jelentkezzen a profosznál.

Ehelyett azonban infanterist Dick fogta a szolgálati fegyvert és elment oda, ahol már nem fáj semmi.

A sávréti kis faluban pedig egy szerelmes leányzó várja könnyelt szemekkel, hogy muljon el az a három év . . .

Letartóztatott betörő.

Kolozsvár, július 20.

A vidék egyik legveszedelmesebb betörőjét kerítette kézre tegnap a kolozsvári rendőrség. A hirhedt alakot Kis Istvánnak hívják s állítólag békési illetőségű napszámos, akit különben rablógyilkossági mérnyletért már el is ítélték egy ízben.

Kis hónapok óta itt bujkált a város közelében és csak éjjel rándult belterületre régi ismerőseihez. Most azonban, hogy a város lakossága a közeli nyaraló telepekre költözött ki, Kis is a nyaralókra vetett hálót s ezideig ismeretlen társával pár héttel ezelőtt a legvakmerőbb betöréseket követték el.

Valóságos réme volt a nyaralók tulajdonosainak, hová mikor észrevette, hogy férfi nincs a házban, a legvakmerőbb módon behatolt s mindent, ami a keze ügyébe akadt, el is vitt. Tegnap végre találkozott a rendőrség Kissel, aki batyuval a kezében jött a városba Kajántó felől.

A rendőrök megállították a gyanús alakot, de mialatt batyuját vették alapos vizsgálat alá, Kis megugrott. A rendőrök üzőbe vették és sikerült elfogniok a notorius gazembert, aki hétféle néven szerepel a „Rend-

őri Közlönynek“ körözötték rovatában.

Az elfogott betörőt átadják az ügyészségnek.

Törbeccsallt gyermekek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 19.

Az a sötét bűn, amely kis gyermek-leányok ellen elkövetett merényletekből áll, az egész fővárosban óriási feltűnést kelt s méltó izgalommal lesik a széles mederben folyó vizsgálat eredményét.

Az apró fejletlen leánykák elcsábításával vádolt Horváth Lajosné és Horváth Mária ellen a VIII. ker. kapitányságon folytatják a vizsgálatot. A Hunyadi-utca 41. számú ház előtt állandóan rendőr őrzi a gyanúsítottakat a nép dühe ellen. Ma délelőtt is apró csoportosulások voltak a ház környékén és izgatottan tárgyalták az eseményt. A Hunyadi-utca 41. számú ház gondnoka még a gyanuját sem tűrve az ilyen sötét bűnnek, Horváth Lajosné házimesternét már ma elbocsátotta a szolgálatból.

A sötét bűnyben a vizsgálatot, miután Szirmay kapitány szabadságon van, helyettese Peregrini kapitány vezeti, ki ma délelőtt kihallgatta a gyanúsított házimesternét és az összes tanukat. Maga a vizsgálat a legnagyobb titokban folyik.

Tegnap délután 3 órakor dr. Demjanovich orvos megvizsgálta az egyik bántalmazott kis leányt, a 6 éves Mazur Annát. Az orvos konstataálta, hogy most határozott baj nem állapítható meg, csak néhány hét múlva. Mikor Mazur Antalné kis leányával az orvostól kijöve, a Röck Szilárd-utczán hazafelé sietett, a kis leány hirtelen elkiállította magát:

— Mama, ez az ember volt az!

Mazurné figyelmes lett a közelgő férfiúra, ki szürke Ferencz József öltönyt viselt, fején fekete kalppal. A mintegy 40—45 év körüli középtermű, sötét barna haju, rövid sűrű bajuszu, légyszakált viselő férfi meghallotta a gyermek felkiáltását s rögtön betért a Röck-Szilárd-utca József-utca sarkán levő Gfeller-féle vendéglő épületébe. Mazurné egy darabig várt reá s midőn látta, hogy a férfi nem jön ki, be akart menni, hogy megtudja az illető kilétét. Alig ért a kapuhoz, látta, hogy a férfi nem ment fel az épületbe, hanem a kapu alatt a behajtott félszárny mögött húzta meg magát. Az idegen látva, hogy figyelemmel kíséri az asszony, hirtelen kionsont a kapu alól s besietett a Röck-Szilárd-utca 14. számú házába. Mazurné követte ide

is, de a nagy épületben elvesztette szem elől az idegent. A ház házimesternéje leghatározottabban állította, hogy a házban a leírásához hasonló férfi nem lakik. Valószínű, hogy az idegen elrejtőzött az épületben s csak Mazurné távozása után hagyta el észrevétlenül a házat.

Névtelen levelek is szerepelnek már a bűnyben. Flás Károly, az egyik bántalmazott kis leány atyja ma délelőtről, július hó 18-áról kelt postabélyegzővel ellátott névtelen levelet kapott, melyben figyelmezteti a levélíró a szülőket, hogy Mária-utca 5. (és nem 15.) szám alatt keressék a nyomokat, hol ha a férj nem is, de a bünszerző nőre reá fognak akadni, egyidejűleg kéri Flast, hogy erről a rendőrséget értesítse. A szülők már átadták a levelet a rendőrségnek.

Hasonló büntettekről ma több feljelentés érkezett a rendőrséghez. Így az V. kerületi kapitányságon ma három hasonló esetet jelentettek be.

A sötét bűnyben egyébként a további nyomozatot a főkapitányság bünygyi osztálya vette át.

*

A hunyadi-utca környékén ma is rendkívül viharos jelenségek folytak le. Már kora reggel százával lepték el az izgatott emberek az utcát és különösen a 41. számú ház előtt volt nagy a csoportosulás.

Hire futott ugyanis, hogy a gyermek csábítással vádolt Horváth Lajosné és a sógorője Horváth Mária meg akarnak szökni. A tömeg az asszonyokra várt, hogy agyon verje őket.

Schmiedt Ede rendőrfelügyelő egy szakasz rendőrrel fél nyolcz órakor érkezett a ház elé. A kapu előtt kordont vont és értesítette a veszedelemben forgó asszonyokat, hogy jöhetnek.

Amint Horváthné és sógorője kilépett a kapun, a tömeg nyomban felismerte. Ektelen láрма keletkezett, amelyből kihallatszott az izgatott kiabálás:

— Üssük agyon a gyilkosokat!

— Lámpára velük!

A tömeg már-már áttörte a kordont, a mikor Schmidt felügyelő — látván a növekedő veszedelmet — erőlyesen rászólt a tömegre:

— Oszoljanak szét, mert lovas rendőröket hivatok!

Majd kiadta az utasítást rendőreinek:

— Aki a kordonfelé közeledik, azt le kell tartóztatni!

A két asszony halálsápadtan, reszketve nézte a felszabadult szenvedély kitöréseit. Horváth Lajosné összetett kézzel könyörgött a felügyelőnek:

— Mentzen meg kérem, mert agyonütnek!

Az asszonyokat rendőrök vették körül és úgy kísérték ki az üllői-utca, ahol egyfogatu berkocsiba ültek és elhajtottak a VIII. kerületi kapitánysághoz, ahol kihallgatták őket.

Este megismétlődött a zavarosság a Hunyadi-utczában. Vagy ezer ember lármázott, kiabált, követelte a rendőrség gyors és erőlyes vizsgálatát. A tömeget a rendőrök csak nagy nehezen tudták kiszorítani az utcából. Azután elzárták az utcát, amelybe csak azok mehettek, akik igazolták, hogy ott laknak.

Szerelmi dráma.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 19.

Lesenczky Mihály hidvégi lakosnak a leánya Szemeréden beleszeretett Bartos András odaváló legénybe, de a leány vagyonos szülei hallani sem akartak a szegény szolgaleányról. A fiatalok erre elhatározták, megszöknek. Tegnapelőtt a leány szülei elmentek hazulról. Ezt az alkalmat használták fel s Bartos a leánnyal eltávozott. Az volt a tervük, hogy a földeken keresztül elmennek Szemerédre s ott a legény egyik rokonánál szállnak meg. Az öreg Lesenczky délután, amint hazatért s a leány eltűnését megtudta, kocsira ült s a testvérével együtt hajtott egyenesen Szemerédre.

Éppen a falu alatt érték utól a szerelmes párt, mert mikor észrevette az üldözőket, futással akarta elérni a falut, hol elrejtőzhetnek. Lesenczky már a faluban elérte a leányt, akit mikor a kocsiról leugrott, hánál fogva akart vonszolni a kocsinhoz.

A szerelmes legény védelmére kelt a leánnyal s a kezében volt bottal hatalmas csapásokat mért az öregre. De ekkor a másik Lesenczky is leugrott a kocsiról s egy vasvillával úgy fejbe vágta a leányt, hogy az elbukott.

Az apa és testvére ezután a leányt kocsira akarták tenni, de a nép, a mely a brutalitásnak szemtanuja volt, megakadályozta őket s a két Lesenczkynek menekülni kellett a nép bosszujára elől.

A két szerelme egyelőre az előljáróság vette őrizet alá.

A főzés és sütéshez olcsó és kiadós.

K u n e r ö l

garantált tiszta növényzsiradék, teljesen pótolja a vaját és zsírt (sokáig eláll és nem avasodik), amiért is nélkülözhetetlen gazdaságos háztartásoknál, szállodák, vendéglők, sütők, cukrászok, intézetek stb részére. Könnyen emészthető. Általában de különösen gyomor és csukorbetegék részére orvosi szaktanácsadók által melegen ajánlva. A nagyméltóságú magyar kir. belügyministerium által engedélyezett élelmi és élvezeti cikk vizsgálati intézetnek állandó ellenőrzése alatt, 5 kilogrammos elagsúlyú próba-postadobozokat bérmentve küldünk minden magyar postállomásra 7 koronáért, utánvét nélkül. Nagyobb mennyiség átvételénél kedvezményes árak. Ismertetést és a vonatkozó orvosi bizonyítványokat kívánatra díjmentesen küldjük. Megrendelések és tudakozások új eladási helyek felállítására iránt a magyarországi központi főraktárhoz intézendők: Honig Ign. és társa, Budapest, V., Nagykorona utca 19.

HIREK.

Kolozsvar, július 20.

— **Tisztújítás.** A kolozsvári ipartestület V-ik (borbély) szakosztályának f. hó 17-én volt tisztújító gyűlése, melyen elnök lett Szappanyos Sándor, jegyző Zolnay András.

— **A kereskedők társulatából.** Fölkérettünk a következő leközlésére: A kis- és közép kereskedőtársulat Tkts. képviselő testületének. Helyt. Van szerencsém tudatni, hogy a tisztelt társulattól viselt alelnöki tisztemet továbbra is megtartom, a mennyiben ennek megtartására illetékes helyről felkérttem. Fogadják nagyrabecsülésem kifejezését. Löbli Mihály, II-ik alelnök.

— **Iparkiallítás.** A Mátyás szobor leleplezésével kapcsolatosan, a kolozsvári iparos agmenház javára és részben más ipari jótékony czélok előmozdítására rendezendő iparkiallítás előkészítő bizottsága, a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívás. A Mátyás király szobor leleplezésével kapcsolatosan rendezendő iparkiallítás ügyében a városháza gyűléstermében f. év és hó 20-án vasárnap d. u. 1/2 órákor tartandó értekezletre az iparospolgártársakat hazafias tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat. 1) Elnöki megnyitó. 2) Jegyzőkönyv. hitelesítése. 3) Titkár jelentései az eddigi működésről. 4) A kiállítás tervezetének ismertetése. 5) Szakcsoportok alakítása és azok elnökeinek megválasztása. 6) Kiállítók jelentkezése. 7) A bizottság kibővítése. 8) Indítványok. Az előkészítő bizottság nevében Simonffy István elnök. Csokonai Vitéz Mihály titkár.

— **Életunt cseléd.** Jámbor Máriát nagy könyörtelenséggel üldözte a sors a szerelem terén. Hat szeretője volt már s mindannyian eszerbenhagyták. A hetedikkel, úgy vélte, hogy boldog lesz, de csalódott s kétségbeesésében a „németek pallójánál“ a vízbe akarta ölni magát. A közeli emberek azonban még idejekorán kimentették.

— **Színész-növendékek mulatása.** Szépen sikerült estélyt rendeztek tegnap a budapesti színi-tanoda növendékei a nemzeti színház itthon nyaraló tagjainak közreműködésével. A táncot több magánjelenet és Szigeti Józsefnek 3 felvonásos vígjátéka „A falusiak“ előzte meg, melyet olyan előadásban láttunk, hogy sok vidéki színház deszkáin nem kapjuk párját. Különösen figyelemre érdemesek voltak mint jeles, kiforrotlan színésztehetségek: Szabó Gyula

és Nyilas Károly. Jakabfi Jolán k. a. K. Árpási Kata, Török Károly és Pintér Lajos a kolozsvári színház tagjai vettek még részt az előadásban. A szép számban résztvevő disztigvált közönség még a késő reggeli órákban is mulatott.

— **Tudásul.** Tegnapi tárczánk folytatását tárgyhalmaz miatt holnapi számunkban közöljük le.

— **Együtt a hullámsírba.** Özvegy Farkas Mártonné bugyini lakos a mult hét hétfőn reggelén két kis gyermekével kiment a körösparti szántóföldre kapálni. Két kis gyermeke, a nyolcz éves Pista és a hat éves Feri valahogy a Köröshöz szabadultak. Egyszerre a szomszéd földön dolgozó Nagy Ágnes gyermekiköltést hallott, a mire figyelmessé tette Farkasné, a ki, mivel a gyermekeit nem látta, Nagy Agnessel lefutott a Köröshöz s rémulve látta, hogy két gyermeke fuldoklik. Farkasné utánuk ugrott, hogy kimentse őket, de az örvénybe került ő is, hol a gyermekei voltak s a helyett, hogy a gyermekeket kimenthette volna, iszonyú küzdelem között ő is elmerült. Nagy Ágnes, a ki, szemlélője volt a halálos küzdelemnek, a közelben dolgozó emberekhez futott segítségért, a kik hosszas keresés után megtalálták és kiemelték az elmerülteket, de már akkor halott volt mind a három.

— **Kecskeméthy büntársa.** Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról a letartóztatásról, melynek hőst Kecskeméthy büntársának hiszik. Most újabb adatokat közölnek a letartóztatásról. Az elfogott embert nem a román esendőrök, hanem a magyar finánczok fogták el a Piatre Mare hegységen keresztül vezető csempészektől használt uton. A finánczok reákiáltottak, mire az idegen futásnak eredt, de utólérték. A finánczok megmotózták. Közel kétszáz forint osztrák-magyar pénz volt nála, köztük egy százaz papírpénz. Semmi csempészett dolgot nem találtak nála. A nevét nem akarta megmondani. Előbb braszóinak majd Borszékinék mondta magát. Kiderült, hogy Hétfaluba való. Írásai között egy román feladó vevényt találtak. A vizsgálat erősen folyik. Azt hiszik, hogy fölfedezték Kecskeméthy nyomát, Romániában tartózkodik s hozzá akart kiszökni az elfogott gyanus alak. A fogoly azt vallja, hogy Kecskeméthynek hírét sem hallotta. Predealra tegnap két budapesti detektív érkezett s ez nyilvánvalóan összefüggésben van a szenzációs letartóztatással.

— **A Ferencz József szünidei otthon** következőképen nyilatkozik a „Kunerol“-ról: Kuner Manó és fia uraknak Bécsben.

Alulírott előjáróságnak különös öröme szolgál ezennel igazolhatni, hogy az önök kitűnő „Kunerol“ növény zsirja a szünidei-otthon telepein főzési és sütési czélokra a legteljesebb megelégedéssel használtatik, a miért is ezen terméket mindenkinél a legmelegebben ajánlhatjuk. A Ferencz József szünidei otthon vezetősége.

A betűk és a betűszedők.

— Nyomdászok mulatsága. —

Ki ne ismerné a betűt, e kis ólom darabot, mely egész világot rejt magában? E világot a betűszedő tartja működésben, mert ő önt a holt betűbe életet; új világot tár föl s a régit megsemmisíti. A betűkön és a sajton fekszik a világ kulturája. Virágzásuk a szellem szabadsága, hanyatlásuk a szabadság haldoklása. — Mily tudatlan — siket volt az emberiség addig, míg e kis ólom darabkát meg nem ismerte s daczára ennek, ma is akadnak oly egyének, kik szeretnék a betűt eltörölni a földszinéről, az emberek fejéből, mert árt nekik.

Igen, mert e kis óndarab világosít elevenit, de egyszersmind öldököl is. Egy és ugyanazon anyag két hatást kelt, mint a tűz is világít és éget egyszersmind.

Ez a kis óndarab világosít és elevenit mint betű, öldököl mint golyó. Hiszen — gondolom — sokak előtt ismeretes az ónról az alábbi kis mese:

Volt egy apa: az Ólom, annak volt két gyermeke: a Puska-golyó és a Betű. Azt mondta az apa fiainak:

— Meglátom, melyik hoz nagyobb dicsőséget a családra.

E két gyerek elindult, nyakukba vették a világot. Mind a kettő égett a vágytól, hogy melyik érjen el nagyobb sikereket. Nehány évszázad mult el, mire visszatértek a szülői házba. Kérdi az apa:

— Mit tettél fiam, Puska-golyó?

Hatalmas tudatában felelt a gyerek:

— En hatalommá lettem. Halomra gyilkolom, a kik nem engedelmessékednek.

Az öreg Ólom elhalványodott.

— Hát te mit tettél, fiam, Betű?

— Én a haldoklónak új életet adtam és nemzeteket, melyeknek holt hírét költötték, föltámasztottam...

Az öregnek örömköny csillogott a szemében, de nem merte mutatni. Félt, hogy a másik fia megöli. Azért hát így szólt:

— Mind a kettő nagy dolgot végzett, de azért még hátra van az igazi nagy cselekedet.

A két testvér ismét világgá-

ment s néhány száz év mulva az apa haza hívta őket.

Csak a betű jött.

— Nem láttad a testvéredet? — kérdezte az ólom.

A fiu hallgatott.

— Nem láttad a testvéredet? — kérdezte újra az öreg.

A fiu megint hallgatott.

Az apa rosszat sejtett:

— Hát mit tettél, fiu? ...

A Betű válaszolt:

— Azt mondat mindig, hogy jót tenni dicsőség. Hát én a legnagyobb jót tettem az emberiséggel.

— Mit tettél?

— Megöltem a testvéretem...

Az öreg egy kissé elszomorodott, de aztán boldogan megsimogatta a fiu fejét?

— Te vagy az én kedves fiam ...

*

Szólok most pedig az elevenbetűk munkásairól, a betűszedőkről, jobban mondva nyomdászokról.

Hajdan — száz évvel ezelőtt — nagy tiszteletben állottak az ólom katonák megte-remtői — a nyomdászok; volt fejedelem, ki diszkarddal tüntette ki a nyomdászokat s ma már számba sem veszik fáradságos munkájukat, a laikus emberek; pedig mily szép könyveket, meghívókat, tánczrendeket stb. stb. tudnak összerakni abból a sok apró ólomdarabkákból.

E kis óndarabkákat most már egy napra félre teszik a nyomdászok, mert mulatni készülnek, hetek óta fáradoznak ezen. Ritkán mulatnak így együttesen, családiában, mert hiszen azok az apró ólomkatonák sorba rakása annyira lebilincseli figyelmüket, hogy csak nagysokára veszik észre, hogy mulatni is kell s ilyenkor együttesen lelkesedéssel kiáltják rímbe foglalva:

Föl előre Gutenbergnek hívei!
A betűket és a sajtót hagyjátok most
[pihenni,
Jó barátok, szép leányok, szép asszo-
[nyok
Vigkórében velünk jertek mulatni!

Aztán foly is a mulatság s elefeledik azt, hogy az ólom öl is, ilyenkor csak azt tudják, hogy elevenit!

Tehát ma (vasárnap) tartják meg — nagy sikernek mutatkozó — nyári tánczvigalmukat a Lövdében, mely ez alkalomra izlésesen föl lesz diszítve. Hisszük, hogy a meghívottak mindnyájan szívesen fognak részt venni e szép mulatságon.

—rt. —f.

Kiadó-tulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

Hatóságilag engedélyezett nagy
!! VÉGELADÁS !!

Réti Sándor-féle

Deák Ferencz-utca 4. szám alatti

férfi-ruha és posztó-üzlet

• teljesen feloszlik. •

30, 40, 50%-al leltári áron alól

==== eladatnak: ====

Férfi öltönyök — — — 4 frttól kezdve

Fiu öltönyök — — — 2 frttól kezdve

Gyermek öltönyök — — — 70 krtól kezdve
Férfi nadrág — — — 80 krtól kezdve
Szövetek — — — 65 krtól kezdve
Honi és külföldi gypaju szövetek 1.50 krtól
Posztó kalapok — — — 50 krtól.

A teljes üzleti berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.

151

